

закони (lois fondamentales de l'etat) у Француској и уговори уставног карактера које су закључивале америчке колоније. Без обзира да ли је први устав настао у Енглеској, САД или на другом месту он се брзо ширио по целој Европи и свету, захватајући скоро све земље, тако да данас може да се каже да нема земље која нема или није донела свој устав као највиши закон, правни акт са најјачом правном снагом.

II. ПОЈАМУСТАВА

У земљама које имају писани, формални устав то је основни и највиши правни акт, најважнији политичко-правни документ. То је основни и највиши извор права који стоји на врху хијерархије свих других, извора који су испод њега и морају да буду с њим сагласни. Устав као писани, формални и прокламовани акт има највећу, најјачу правну снагу, тако да су остали правни акти по јачини испод њега и не могу му противуречити. Устав је основни акт једне земље, али и симбол правне државе, услов и извор уставности и владавине права. Зато се с правом каже да без устава нема ни уставности ни правне државе, владавине права. Сам значај устава за сваку земљу намеће и питање утврђивања његовог појма, његовог дефинисања. Код тог дефинисања устава постоје тешкоће јер ни један устав се не бави тиме пошто је то пре свега теоријско правно питање којим се бави наука уставног права. На устав може (и мора) да се посматра не само као правни феномен него и шире, као политички па и социолошки феномен јер је то један комплексан правно-политички акт.

Ови различити прилази се углавном издвајају и групишу у два главна значења, појма устава: формални и материјални, при чему се формални ограничава на формалне карактеристике устава, док се материјални везује за саму материју или садржину устава.

1. МАТЕРИЈАЛНО-ПРАВНИ ПОЈАМ УСТАВА

Овај материјални појам устава се везује за саму садржину, предмет односно материју устава, због чега се тако и назива. Ту се гледа шта чини садржину правила која уређују државну власт. У питању су најразличитија правила од уставног значаја која регулишу уставну материју, имају функцију устава, с тим да се налазе у различитим правним актима али и неписаном, обичајном праву. С обзиром на